

Zares vlada za tjavendan

Stojan Spetič

Vlado imamo, to pa je tudi zaenkrat vse. Toda vprašati se moramo, kakšna je, ta vlada in če se je splačalo sprožiti razpust parlamenta in predčasne volitve samo zato, ker se Craxi in De Mita nista dogovorila o porazdelitvi sfer oblasti? In tako se nadaljuje stara štoria: oba se bosta še naprej petelinila na istem gnojišču, ne da bi se menila za to, kar se dogaja okoli njiju. Gorja je prebral senatu program svoje skrupucane vlade, vendar ni omenil dogodka dneva, naravno katastrofo v Valtellini, ki je terjala precejšnje število človeških življenj, ko je zemeljski plaz zaradi močnega deževja in ekološke nestabilnosti cele doline pokopal pod seboj tri vasi. To so pač problemi, ki so daleč od palače oblasti, kamor ne segajo kriki žrtev. Kaj pa sploh bi, saj so prav tiste politične sile pele zmagoslavje na volitvah...

Naj se torej tolažimo, ker smo predvidevali tak rezultat? To res ni tolažba. Komunisti bomo vodili proti Gorievi vladi odločno opozicijo, kar je tudi logično, vendar nameravamo nadaljevati tudi napore, da se ustvarijo pogoji za politični zasuk. Vsakomur je namreč na dlani, da ta Gorieva vlada ne more trajati v nedogled. Saj je res «vlada za tjavendan», ki traja dokler traja... Reci mo do pomladi, ko bo demokrščanski kongres in bosta petelina na gnojišču vedela, kdo je omagal.

Medtem so se vladne stranke igračkale s politiko, neresno in demagoško. Socialisti so si izmislili «območje 20 odstotkov», v katerega so strpali radikalce, socialne demokrate in zelene, nad katerimi imajo že nekakšno pokroviteljstvo. Vendar je bilo kaj kmalu jasno, da so bili Pannellovi pristaši in zeleni le karte za izsiljavanje. V zadnjem trenutku so jih pustili na cedilu, čeprav je marsikdo med njimi (predvsem zelenimi) že čutil pod seboj toploto ministrskega stolčka.

Tako smo dobili vlado, ki je formalno petstrankarska, kot prejšnja, v resnici pa je le splet protislovij in utišanih sporov. Pri tem pa taka šibka vlada zamuja velike priložnosti. Dovolj je, če pomislimo na perspektive, ki se odpirajo zaradi ameriško-sovjetskega dogo-

varjanja o popolni razorožitvi in umiku jadrskih raket, ki jih je Craxi postavil na Siciliji.

K sporazumu je le nekaj korakov, vendar je na poti Nemčija, ki zahteva zase jedrske konice «pershingov». No, italijanska vlada bi lahko vendarle storila kaj na tem področju in tako pokazala, da tudi Italija nekaj pomeni. Drugo pa je, če Italija prevzema v Teheranu francoske posledice...

Premier Gorja je v svojem povsem obrednem programskem govoru omenil tudi narodne manjšine. Resnici na ljubo je govoril o Južni Tirolski, pa še to tako megleno, da je bilo vsakomur jasno, da se noče opredeliti. Komunisti smo ga opozorili na dejstvo, da Slovenci v Italiji čakajo že 40 let na uresničenje ustavne obveze o globalni zaščiti, čeprav se tudi zavedamo, da so časi sedaj bolj zapleteni in težki.

KPI je prav te dni formalno vložila zakon o globalni zaščiti, ki je sicer nekoliko spremenjen in poenostavljen, najbrž posodobljen, a ohranja v bistvu isto strukturo kot doslej. To je tudi samo po sebi umevno, saj se ne bomo izneverili svojem načelnemu pristopu do tega vprašanja. Kvečjemu jemljemo na znanje dosedanje težave in zato poudarjamo v obrazložitvi, da smo pripravljene jemati v poštev možnost postopnega uresničevanja zakonskih določil, seve-

da, če je manjšina soudeležena pri taki postopnosti in če se prične tam, kjer je položaj najšibkejši, v Benečiji.

KPI je bila vedno mnenja, da se mora o slovenski manjšini izreči parlament z večino, v kateri naj bodo ustavodajne sile. Teh problemov torej ni mogoče reševati v okviru vladne koalicije, še posebej ne sedaj, ko so meje te koalicije skrajno nejasne in dvoumne.

Kaj bodo storile druge stranke? KD čaka na socialiste, ki so že napovedali, da bodo svoj zakonski osnutek temeljito predelali. Pravijo, da si bodo vzeli v ta namen vso jesen. V tem primeru je la malo verjetnosti da bi se postopek, ki ga je prekinil razpust parlamenta in je v prejšnji zakonodajni dobi že dosegel do zavidljive faze usklajevanja besedil.

Prav tako pa se pričinja obdobje laskavih ponudb o delnih rešitvah, ki naj bi zadostile trenutnim najbolj kričečim potrebam manjšinskih ustanov. V tem bi ne bilo prav nič hudega, saj nismo nikoli zavračali delnih rešitev. Nasprotno, kar imamo sedaj, je prav sad take politike. Vendar moramo paziti, da bi ne nasedli poskusom podtikanja, da se lahko odpovemo strateškemu cilju v zameno za reševanje tekočih zadev. Obstajajo zakonski instrumenti, ki zagotavljajo dostjno rešitev odprtih problemov, ne da bi pri tem izpostavljali manjšine nevarnosti novega spora o tem, kaj je bolje - jajce danes, ali kokoš jutri. Neučakanost v teh primerih res ni najboljši svetovalec, niti ne poletna vročina.

V nedeljo je v Nabrežini na festivalu Unità in Dela nastopila akademska folklorna skupina iz Ljubljane France Marolt.

KPI čakajo vse zahtevnejše naloge

Junjski volilni izid nas sili k ponovnemu razmišljanju o načinu in vsebini naše politične akcije. To velja tudi za dejavnost KPI med Slovenci in v zvezi s problematiko slovenske manjšine.

Samo del volilcev je soglašal z našo ostro kritiko oportunističnega lova za melonarsko desnico, v katerega so se spustile KD, socialisti, republikanci in liberalci. Podpora na volitvah za tovariša Spetiča je izražala predvsem spoštovanje za slovenskega komunisto, ki ga KPI izvoli v parlament. Pri tem pa moramo imeti pred očmi spoznanje, da gre v večji meri upoštevati to kot konstruktivno podporo našim stališčem, ne pa kot kritiko drugih stališč.

Zdi se mi tudi, da drugi znaki (mladinski glas za zelene ali za DP) dokazujejo, kako deluje na lestvici vrednot slovenske javnosti mehanizem, ki je v čedalje večji meri bolj podoben splošnim značilnostim Italije sedanosti.

Povedati hočem, da so politične izbire Slovencev odločno širše in bolj razve-

V Griži pri Trebčah
prireja ŠD Primorec
8. in 9. avgusta
PRAZNIK ŠPORTA
Igra ansambel Pomlad

jane, kljub izredno močni demokratični in narodnostni zavesti. Ni jih torej mogoče zožiti na antifazišizem in boj za lastne pravice. To pa terja od organiziranega dela v naši partiji določeno vsebinsko obogatitev, ki naj premosti ožje obzorje boja za manjšinske pravice ali za krajevne potrebe. Obnoviti moramo, v tem pogledu, razmišljanja, ki smo jih že pričeli na pokrajinskih in deželnem kongresu ter na aktivu slovenskih komunistov letošnjo pomlad.

Seveda ostaja v ospredju tudi vprašanje zaščite pravic, istovetnosti in razvoja slovenske manjšine kot temeljni problem italijanske družbe, ne glede na otežkočene pogoje in zaskrbljujoče razmere, kot izhaja iz junjskih volilnih izidov in pred volitvami 1988, ko bomo izmerili odnose v Trstu in deželi do sredine devetdesetih let.

Izkušnja zadnjih let in razprava, ki je v teku med Slovenci in tudi v drugih sredinah, nas postavlja pred razmeroma novo vprašanje: kako priti do cilja razmeroma dobrega zaščitnega zakona, brez nevarnega popuščanja, oziroma, kako obnoviti dialog med demokratičnimi silami in s tistim, žal širokim delom italijanskega javnega mnenja, ki ga je že zastrepila nacionalistična kampanja zadnjih let?

Ugo Poli

Zgodovinska odgovornost KPI, ki je soustanoviteljica republike in se bori za ustavne pravice Slovencev, ni in ne more biti v dvomu, pa čeprav v imenu oportunisti, ki marsikdaj sploh ni utemeljena. Seveda, za to doslednost plačujemo tudi določeno ceno, vendar je pravičen odgovor v obnovitvi, okrepitvi naših političnih pobud, ki naj odpravijo pojave nerazumevanja in nezaupanja, ki jih lahko izkorišča desnica za svoje cilje, medtem ko je treba te sile premakniti.

Kljub težki krajevni situaciji prihajajo pozitivni znaki, predvsem iz državnih aparatov in ustanov, kot je naprimer ustavno sodišče ali samo tržaško sodstvo.

Skupine Italijanov, ki niso komunisti, reagirajo na nacionalistično gonjo. To se je zgodilo z demokratičnimi alpinci v CAI. To izhaja iz posegov zelenih in radikalnih predstavnikov. Z njimi se v marsičem ne strinjamo, vendar pa so nova sila na strani sožitja in torej priznanja temeljnih pravic slovenske manjšine.

Tudi sindikati CISL in UIL, poleg CGIL, seveda, zahtevajo, naj se tržaški parlamentarci zavzamejo za zaščitni zakon in torej izvajanje ustavnih obveznosti na tem področju.

Pobude KPI se torej morajo vsebinsko karakterizirati na teh točkah:

1. Ponovna predložitev našega zakonskega osnutka, ki naj potrdi bistvene vsebinske točke in torej priznanje

pravic vsem Slovincem v Italiji, hkrati pa odpravi morebitne dvome o nekakšnih prednostih ali o narodnostnem ločevanju in naj torej pokaže pot nedvomnega, vendar postopnega uveljavljanja novih ravni videnga in življanskega sožitja med ljudmi, ki živijo v teh krajih;

2. obnovitev enotnih pobud, da se omogoči medsebojno spoznavanje ter skupna izkustva na področjih kulture, šolstva in gospodarstva med Slovenci in Italijani, pri čemer je potrebna obnova demokratičnega protagonizma in monožične mobilizacije, kot je bil Travnik 1984, ali iz leta 1985, vendar ne samo med izobraženci, pač pa po zgledu demokratičnih organizacij, ki so tedaj šle pričat pred senat.

Tu je nova možnost, da uveljavimo zgodovinsko vlogo spodbujevalca enotnosti, ki jo opravlja naša partija.

3. Potrebna je pozornost vsakodnevnim problemom, ki so pomembni za razvoj dežele in Trsta še posebej, kjer slovenska narodna skupnost predstavlja element dinamizma na kulturnem in gospodarskem področju.

To so delovna področja, ki naj pridejo do iraza tudi s poudarjanjem pokrajinskih razsežnosti slovenske komisije, z oblikovanjem iniciativnega središča za sožitje, z večjo in trajnejšo angažiranostjo naših kulturnih krožkov in ustanov.

To so tudi pogoji, da se demokratično vprašanje pravic manjšine, lahko uresniči z novimi razpredelitvami ustavnih sil, v Trstu pa, da se utre pot naprednemu zasuku pri krmilu mestne stvarnosti.

Na pokrajinskem festivalu Unità in Dela so tovariši Budin, Sodomaco, Spadaro in Fonda razpravljali o slovenskem vprašanju.

Kdaj bo parlament zopet obravnaval slovensko vprašanje?

Jelka Gerbec

Mesec julij je že pri zaključku. Šele te dni je predsedniku Goriji uspelo sestaviti novo vlado. Italijanska republika je torej ostala brez vsedržavnega vodstva skoraj pol leta! Res velik narod, italijanski narod, in vsega spoštovanja vreden! Pol leta brez osrednje uprave pa se državni stroj vseeno pomika naprej!

Kaj pa sedaj?

Kdaj se bo v parlamentu ponovno pričelo z rednim delom? Kdaj se bodo novoizvoljeni senatorji in poslanci mogli lotiti razprave o novih zakonskih osnutkih?

Ureditev celotnega vladnega ustroja, ki sledi vsaki vladni prenovitvi, bo terjalo še nekaj časa. V Senatu in v poslanski zbornici morajo sestaviti komisije, izvoliti nove predsedstva, nova osnutke pa najprej obravnavati v njihovem okviru.

Kakšne izglede imajo torej Slovenci? Kdaj se bo moglo v parlamentu zopet začeti razpravo o slovenski globalni zaščiti in zakonu v tej zvezi?

Vladna kriza, ki so jo po nepotrebnem odprli vladni ljudje pred meseci, je povzročila slovenski manjšini še enkrat znatno škodo. Ustavila se je namreč razprava, ravno v trenutku, ko je prišla do doslej najvišje stopnje. Zato smo prisiljeni še enkrat začeti vse od začetka!

Minevajo leta, minevajo mandatne dobe, a za slovensko manjšino se ne poskrbi. Slaba volja krščanske demokracije in njenih zaveznikov ke znana in vedno bolj vidna in otipljiva. Socialistična stranka popušča glede slovenske problematike na vseh ravneh. V parlamentu je sedaj Trst zastopan z višjim številom predstavnikov, a je sedanja tržaška skupina parlamentarcev brez dvoma mnogo manj naklonjena ugodni rešitvi slovenskega vprašanja in sicer dosti v nižjem odstotku. Če so bile prej težave, ne bodo gotovo sedaj manjše. Tavo senator Agnelli, kakor poslanec Camber nam ne dajejo jamstev, da si bosta prizadevala za globalno zaščito. Niti poslanec Coloni se doslej ni izkazal dovolj naklonjenega.

Slovenci lahko računamo le na dosledno podporo komunistične partije. Saj smo v teku volilne kampanje zelo dobro razumeli, da se niti socialistična stranka ne misli angažirati glede Slovencev, niti toliko, za kolikor se je obvezala v preteklih letih, v zadnji mandatni dobi. Na pozive, naj se ta stranka izreče, smo doslej dobili samo meglene in zamotane odgovore: da bodo predložili nov zakon, da ga bodo sicer predelali, da so socialistični prvaki prijatelji

Slovencev, in podobno. Toda taki odgovori ne zadostujejo. Prijatelji Slovencev pravijo da so tudi tisti melonarji, ki gredo, sicer radi, popit kozarec dobrega terana na Kras! Kakšen pa bo ta nov zakonski osnutek, ki ga socialisti pripravljajo, če sen. Agnelli trdi (v zadnji varianti) da je treba sprejeti zakon ki bo zaščitil kulturo in šolo in misliti potem na vrsto manjših zakonov za druga vprašanja? Če močno polemizira celo z bivšim poročevalcem za slovenske zakone, sen. Garibaldijem, češ da je šel predaleč s svojim besedilom v ožjem odboru prve senatne komisije za ustavna vprašanja v deveti mandatni dobi?! Vsi vemo da tisto besedilo ni bilo za Slovence povsem ugodno! Sprejemljiva je bila struktura zakonskega osnutka, ki se je približevala oni treh osnutkov, strank, katere so se do konca zadnjega parlamentarnega mandata izkazale naklonjene globalni zaščiti. A vsebina ni ustrezala potrebam in zahtevam slovenske manjšine in je bila nemalo oddaljena od stališča, ki ga zagovarjamo komunisti. A celo za Agnellija (ne govorimo o Camberju, seveda), je bila tista vsebina preveč naklonjena slovenski manjšini, je dajala Slovincem privilegije! Kako torej naj pričakujemo pomoč in zaslombo teh ljudi? Toliko bolj smo v dvomu, ko ugotavljamo, da ni v novi skupini socialistične stranke, ki pripravlja zakonski osnutek za Slovence,

niti enega Slovenca. Kako je to mogoče? Socialistična stranka je torej povsem opustila pomen vloge subjekta, ki naj bi jo mogli odigrati Slovenci celo v svoji notranjosti? Ni torej več prostora v socialistični stranki niti za to, da se imenuje Slovenca, ki naj bi sodeloval pri obravnavi te problematike, ki je tako važna za slovensko manjšino?

Komunistična partija je svoje delo opravljala in opravlja povsem drugače, kar se tega vprašanja tiče. Besedilo prejšnjega osnutka ja pregledala in vanj že vložila popravke, ki so postali zaradi novosti in razvoja dogodkov potrebni, skupina članov slovenske komisije. O zadevi je razpravljala celotna slovenska komisija. Sedaj besedilo preverjajo vodilni partijski organi, s prisotnostjo slovenske komponente. Namen je tudi nadaljevati razpravo v bodoče in vprašati za mnenje tudi druga gibanja in predstavništva.

Nekaj podobnega bi pričakovali tudi doma pri socialistih. Ne moremo si predstavljati, da stranka s sestavo, s preteklostjo, z zgodovino, z izvorom, kakršne beleži socialistična stranka, nenadoma pozablja na slovensko problematiko do te stopnje, ali, morda bolje povedano, da do tako nizke točke popušča, ko gre za slovensko manjšino. Od take stranke, ki ima z nami enako rojstvo in podoben razvoj, pričakujemo nekaj več in si ne moremo predstavljati da se naenkrat več ne zmeni za svoj del drugega jezika, in to v dobi, ko vprašanje narodnostne identitete državljana

V borovem gozdiču pri Mačkoljah so prejšnji teden priredili lepo uspelo šagro PD Primorsko.

prodira široko v javno mnenje, ko se zavest o lastni identiteti močno obuja in ko se povsod močno pogloblja no vprašanje. V letu 1987. po Kristusovem rojstvu bi pričakovali od stranke, ki z zanimanjem spremlja toliko modernih tematik (od ekologije do civilnih pravic) neko bolj občuteno in občutljivo prisotnost na področju obrambe slovenskih pravic.

Ko govorimo o tej občutljivosti, mislimo bodisi na upoštevanje slovenske komponente PSI in njenega mnenja, kakor tudi, seveda, na vsebine dokumenta, ki naj bi ga socialisti predstavili v parlamentu.

One, ki pa na ta naša pričakovanja odgovarjajo da je vse to notranje vprašanje socialistične stranke, moramo opozoriti, da je slovensko vprašanje načelno vprašanje, okoli katerega smo se soočali skupno in glede katerega smo mnogokrat skupno nastopili, da si skupno razpravo in sodelovanje okrog tega vprašanja še pričakujemo in da si želimo nadaljevati boj za globalno zaščito sporazumno, na vseh možnih ravneh in na podlagi skupnega prizadevanja za demokratsko napredovanje, za izvajanje ustave in za spoštovanje republiških načel, ki sta jih komunistična partija in socialistična stranka sporazumno napisali v ustavnem dokumentu na podlagi vrednot odporništvu in partizanske epopeje, vrednot, ki so last tako KPI kakor socialistične stranke.

Zelo dobrodošla bi bila skupna razprava o teh vprašanjih v bodočih tednih in mesecih, kakor bi bila zelo potrebna skupna razprava in medsebojno srečanje okrog slovenskega vprašanja tudi z drugimi komponentami slovenske manjšine. Postopno bo treba preiti iz dvostranskih razgovorov, ki so sicer že v teku, na skupna srečanja, da se skupno preverijo možnosti boja in prizadevanja za globalno zaščito.

Enotna slovenska delegacija bi se okrog tega vprašanja morala čimprej srečati, a morda bi se razprava v tem smi-

slu mogla razpresti tudi na drugih ravneh in v okviru drugih stopenj prizadevanj komponent.

Tudi ne more zadeva ostati izključno slovenski problem. Prizadevanje celotnega demokratičnega gibanja, ki je naklonjeno slovenski manjšini, se je izkazalo zelo pozitivna zaslomba v boju za slovenske pravice. Brez dvoma bo treba nadaljevati po tej potli. Mnogo novih skupin se pridružuje onim, ki so Slovincem naklonjene. Z njimi je treba razpravljati in odpreti vrata njihovega predlogu in prispevku.

Prizadevanja za mirno sožitje so v zadnjih letih prešla na dobro kvaliteto in kvantitetno točko. V tem smislu bo treba nadaljevati. Zelo živo in prisotno se bo treba soočiti z mladimi še, ki se celotni zadevi približujejo, sicer v še premnogih primerih z nejasnimi pojmi.

Mnogo je namreč vprašanj in ugibanj v zvezi s slovenskim problemom. Mnogi ne razumejo vseh delov skupnega slovenskega predloga. Premalo se pozna med pripadniki večinskega naroda naša vprašanja, našo kulturo, premalo se pozna našo zgodovinsko preteklost.

Zato je nujna vrsta pobud, da se v bodoče še tesneje povežeta tukajšnja na-

roda in da se poglobi medsebojno poznavanje. Predvsem je nujno preiti od ugotovitev o važnosti tega zblíževanja na stvarne ukrepe da ga uresničimo in to na vedno višji stopnji.

Vsekakor potrebuje naša manjšina veliko enotnosti v svoji notranjosti in v okviru demokratičnega gibanja, ker se neugodnim razmeram preteklosti pridružuje poslabšanje stanje v odnosu do Slovencev po zadnjih volitvah. Boj za globalno zaščito pa ne sme pojenjati in se v teh oteženih razmerah lahko bolje razvija le v čimtrdemnejšem skupnem nastopu in čimenotnejšem gledanju na slovensko vprašanja.

Seveda, ko govorimo o globalni zaščiti ne mislimo, da se moramo odpo-vedati posrednim ciljem, ki jih lahko dosežemo v teku parlamentarnega in političnega boja, kakor nam nekateri očitajo, predvsem, ker so določeni dosežki na poti boja za slovenske pravice, ki smo jih v pretekli mandatnih dobah vsilili v parlamentu, šli skoraj nevidno. Mislimo pa, da moramo imeti celoten program nastopa za potrebe in zahteve Slovencev v Italiji, vedno pred očmi. In ta program, ta dokončni cilj je ravno globalna zaščita, ki naj upošteva vse Slovence v Italiji in to čimprej.

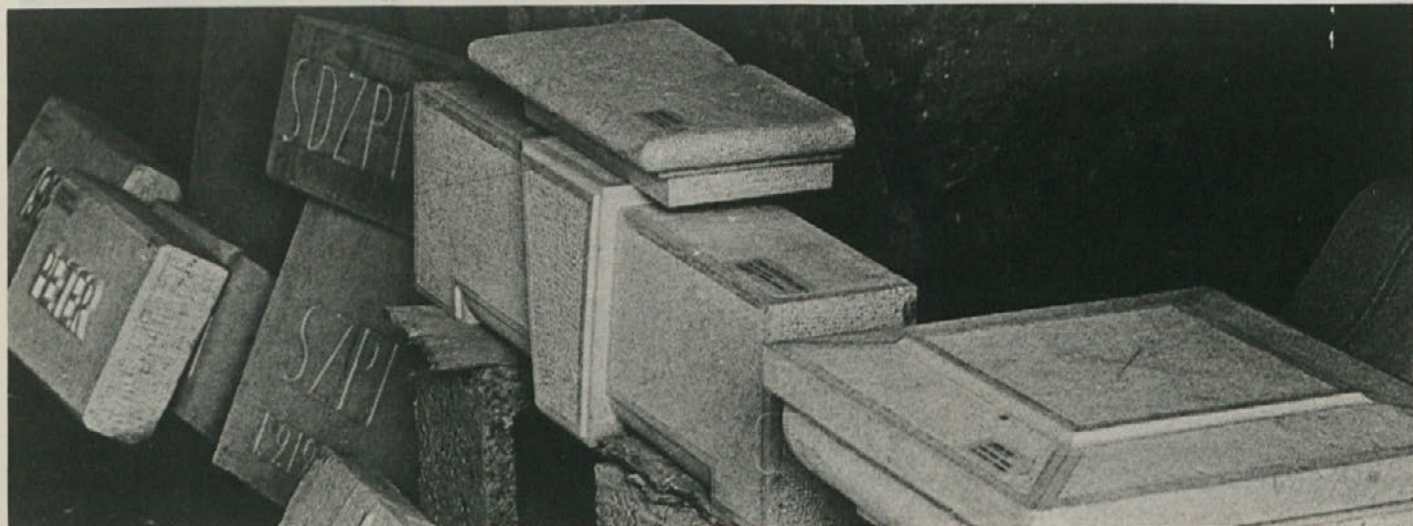
Praznik komunističnega tiska na Opčinah

Prosvetni dom 21.,22. in 23. avgusta

Petek, 21.8 - ob 20.30 okrogla miza na temo
Opčine in okolica: občina zase? Kako? Zakaj?

Sobota, 22.8 - ob 18. uri odprtje kioskov
ob 20. uri ples z ansamblom Furlan

Nedelja, 23.8 - ob 16. uri odprtje kioskov
ob 18.30 nastop gojencev baletne šole KD «F. Prešeren»
ob 20.00 ples z ansamblom Furlan

V Nabrežini so nedavno tega otvorili razstavo izdelkov mladih dijakov, ki so obiskovali težaj kamnoseštva pri Slovenskem deželnem zavodu za poklicno izobraževanje. Uredništvo Dela čestita mentorju tečaja tovarišu Milku Gabrovcu in vajencem za trud in uspešno delo.

Latinamerica

Nives Košuta

«Latinamerica», letošnji vsedrjavni festival mladih komunistov se je odvijal v Ravenni od 2. do 12. julija. Deset dni doživete izkušnje po lanskem uspelem prazniku v Neaplju, ki je bil posvečen Afriki.

Tokrat je bilo srečanje namenjeno mladim, ki so se zbrali v Ravenni iz vseh koncev italijanskega škornja. Festival jim je predvsem pretveza, da se soočajo: s politiko, z zgodovino, s trpljenjem majhnih in zatiranih narodov Latinske Amerike... Predvsem pa je praznik priložnost, da se mladi srečujejo s svojimi sovrstniki, da se spoznajo v neposrednem človeškem stiku, da doživljajo kolektivno dimenzijo kot vrednoto, v kateri se soočajo posamezne individualnosti, se prepletajo posamezni interesi in pogledi, preko katerih odkrivajo nova obzorja; pomembna skupna izkušnja na osnovi katere človek raste, se odpre svetu: samokritično, s pozornostjo in občutljivostjo do tega kar se dogaja naokrog.

Tistemu, ki misli, da to ni politika, želim povedati samo to, da je za nas prav ta vidik najbolj popolna oblika politike, kot jo mi pojmuje.

Zakaj Latinska Amerika?

«S tem praznikom smo uspeli ovrednotiti dva bistvena pojma: željo po spoznanju in solidarnost. To sta vsebinski jedri, ki označujeta željo mladih komunistov po novem internacionalizmu» - je dejal vsedrjavni tajnik ZKMI Pietro Foleni na zaključnem govoru v Ravenni. «Na osnovi te čudovite izkušnje v Ravenni imamo večji občutek, da smo del tega sveta» - to so Folenove besede, ki so se mi vtisnile v spomin in me večkrat izovejo k razmišljanju.

Sprašujem se, kaj mi lahko pomeni novi internacionalizem. Kakšen prizvok ima lahko ta izraz za človeka, ki na slehernem koraku svojega življenja se srečuje z drugimi izrazi kot so narodna zavest, nacionalni čut, narodnostno vprašanje, nacionalizem? In kakšno težo bi lahko imeli besedi novi internacionalizem za povprašane tržaškega mladince?

Pojem nov internacionalizem je v Ravenni izvenel ne le kot golo geslo, temveč kot nova volja po političnem udejstvovanju, kot utemeljena značilnost nove politične vsebine in zavesti mladih.

Nov internacionalizem je zato, ker ne gre za enostavno opredelitev na stran enih ali drugih. Tudi ni oživljanje starih iluzij kot so poenotenje, posploševanje, homologacija v imenu neke enakosti za vsako ceno in v vsakem smislu.

«Želimo spoznavati, ker samo na spoznanju brez mitizacij bomo lahko razumeli. Samo iz neposrednega dognanja lahko izoblikujemo željo no spreminjanju...»

Porajajo se mi še druga vprašanja: včasih nam je še naša domača stvarnost tako tuja in nerazumljiva; kako lahko razumemo Latinsko Ameriko, zgodovino njenih ljudi, kako lahko dojamemo pomen novih demokracij, ki tam nastajajo?

Morda ni samo stvar radovednosti. Ali ni mar tudi to neke vrste beg pred realnostjo, pred vsakodnevno življenjsko stvarnostjo?

Odgovor dobim tudi ko se sprehajam po čudoviti knjigarni, ki je prav v središču lepo urejenega festivala. Knjigarna je res bogato založena in večina razstavljenih knjig (nekaj deset tisoč jih je) se po vsebini popolnoma ujema s sporočilom, ki ga festival želi posredovati. Bogat izbor knjig zadeva namreč narode in države Srednje in Južne Amerike, zadeva njihovo davno in novejšo zgodovino, pripoveduje o njihovi kulturni, o literaturi in poeziji, pričajo o vztrajnem boju za samoohranjanje,

Alan García in Daniel Ortega. Različne poti, isti cilj: demokracija. (foto Agencia Nueva Nicaragua)

o trpljenju mater Plaza de Mayp, o neskončnih seznamih desaparecidosov, o težavnem uveljavljanju novih demokracij...

Suverenost, samoodločanje, neodvisnost, demokracija, samozavest, pravičnost... to so želje in zahteve današnje latinske Amerike, te oddaljene celine, ki pa nam je še tako blizu. Del sveta z izredno antičnimi kulturami, kjer so še vidni neizbrisni sledovi predkolumbijskih kultur. Po svoje je ta del sveta istočasno zelo mlad, ker je v njem demokracija še zelo mlada.

Kdor je sodeloval na prazniku celih deset dni, si mislim, je najbrž doživel res izredno življenjsko izkušnjo. Program je bil vseskozi pester razprave, srečanja z različnimi latinskoameriški delegacijami, srečanje z materami iz Plaza de Mayo, z bivšim županom iz Lime Barrantesom, načrtovanje in nabiralna akcija za dograditev šole v Nikaragvi, ki se bo poimenovala po Enricu Berlinguerju, in še glasba, srečanje s čilskimi pesniki, filmi, dokumentarci, debate o Che Guevari, o mitih, o demitizacijah, o Allendeju, o sandinistih.

Nov svet se nam je razkril v vsej svoji razčlenjenosti in protislovnosti. Mladi želijo razumeti, želijo poglobiti svoje znanje.

Navdušenja je bilo veliko in je bilo prekleto nalezljivo. tudi moralna napetost je bila visoka. Govora je bilo o neuspehih, o razkolu, ki loči mlade generacije od neposredne politične angažiranosti. Razmišljanje je bilo trezno, iskreno in občuteno.

Kot zunanja opazovalka (Festivala sem se namreč udeležila zadnja dva dneva) sem se vrnila domov z globokimi, zelo preprostimi občutki: čutim (z zadovoljstvom), da pripadam tisti generaciji, ki ne veruje, da je bistvena življenska vrednota pozlačeno potrošništvo. Pač pa veruje, v potrebo na primer novega internacionalizma, ki je med drugim zavestni solidarnostni čut, ki je zahteva po pravičnejši porazdelitvi svetovnih dobrin, po drugačnem mednarodnem sodelovanju, po pravičnejšem razvoju, ki naj ne nagradi nekaterih na račun večine, nenazadnje pomeni odpravo vsake diskriminacije in vsakega izkoriščanja. Načela, ki so ravno tako pravične pri nas doma kot na drugem koncu sveta. Morda, ko utegne človek obrniti pogled daleč od sebe z zanimanjem, radovednostjo in občutljivostjo utegne ujeti z drugačnimi očmi tudi jasnejšo sliko tega, kar se dogaja v neposredni bližini. Utopija? Latinamerica je bil najbrž samo poizkus. In je popolnoma uspel.

KATASTROFA - Božja kazen

Prevenција: beseda, ki je v Italiji ne poznamo. Neznana je zdravstvenim službam, čeprav je verjetno več desetkrat ponovljena v zakonu za zdravstveno reformo, zamišljajmo si kako jo šele poznajo odgovorni za civilno zaščito in stanje teritorija, ki z zakoni niti ne razpolagajo, kaj pa da bi jih ne upoštevali!

Naravne katastrofe, kot je bila zadnja v Lombardiji in na Tridentiskem, so pač za nas del «božje kazni», ravno tako kot vlade, ki ne vladajo. V prvem trenutku ogorčenja so za tragedijo krivili celo vlado, ki je padla nekaj dni pred načrtovanim glasovanjem o zakonu za zaščito teritorija. Krilatica «dežuje, roparska vlada», je dobila še en pomen.

Prekomerno krčenje gozdov, opuščanje kmetijske dejavnosti v goratih predelih, pomanjkljive državne službe za nadzorstvo (35 geologov za celo Italijo proti 700 v Franciji); kot narodni park je zaščiten manj kot en odstotek državnega ozemlja, o urbanistični politiki odločajo dejanska občine, ki so preveč obremenjene s krajevnimi interesi, često celo osebnimi. Da so to vzroki takšnega stanja priznavajo danes vsi. Kje so pa vzroki za to, da čaka Italija od konca vojne urbanistično reformo, da se stroga določila deželnih regulacijskih načrtov lahko spreminja s takšno lahko, da zakone, ki jih zbrise odlok ustavnega sodišča, parlament ne nadomesti? Način upravljanja drugih področij je prevladal tudi tukaj: dekreti, zaključki ad hoc, finansiranje popravil po nepotrebnem storjene škode.

Pred osemnajstimi leti je komisija De Marchi ocenila, da bi s stroškom 30.000 milijard v desetih letih lahko zagotovili državi določeno fizično varnost. Po potresi v Furlaniji so trdili, da bi s 40.000 milijardami v dvajsetih letih lahko zavarovali bivališča vseh Italijanov pred potresi. Dva tisoč milijard letno. Prva ocena škode v Valtellini je tisočpetsto milijard. Niso seveda vštete človeške

žrtve. 14.000 milijard so medtem dodelili v štirih letih za ceste in avtoceste. V tridesetih letih se je v državi podvojilo število sob, za sedemkrat se je povečalo število praznih stanovanj.

V mesecu septembru bo izšla knjiga «Tretja generacija urbanistov», ki jo je napisal Giuseppe Campos Venuti. V njej pravi, da so vsa ta vprašanja del zgrešenega odnosa človeka do narave, kjer si človek predstavlja, da bo že rešil vprašanja narave potem, ko bo sebi zagotovil določeno mero blagostanja. Bla-

gostanje na osnovi parazitske rente, ki ga je v zadnjih desetletjih omogočila neomejena urbanizacija pokrajine ne glede na njeno naravno vlogo, je postalo del široke kulture. Kdo lahko prepriča kmeta, ki proda svojo zemljo po visoki ceni, da tam uredijo smučišče, da tega ne bi storil? In vendar je bilo ravno smučišče vzrok za enega od usadov v Valtellini.

Vprašanje ima torej zelo široko razpredene korenine in dokler se jih ne bo začelo reševati ob upoštevanju vseh razsežnosti, ne bo niti ekologična ihtavost zelenih dosegla rezultatov.

Tatjana Čuk

Ljudska peticija KPI vsem odgovornim ustanovam

Varnost na delovnih Mestih

Deželni odbor KPI je pripravil peticijo, ki jo bo meseca septembra posredoval predsedstvu deželnega sveta, senata in poslanske zbornice, kot tudi vsem županom v naši deželi, da bi tako podprli zadevni zakonski predlog partije, ki bo v tem mesecu dan v razpravo delavcem vseh kategorij.

Pobudo je KPI sprožila, da bi odgovorila na vsestranski pritisk, katerega je danes podvržen svet dela. Vprašanje položaja delavca je ponovno osrednja tema za civilno, demokratično in moderno družbo. Vrednost človekovega življenja so še vedno podrejeni načelom profita in produktivnosti. Medtem ko raste zavest o zaščiti okolja so se delavci zaradi zvečanih potreb po produktivnosti, nekontrolirane mobilnosti in torej uporabe neprimerno izučene delovne sile, znašli v nezaščitenem položaju, ki je zahteval že vrst smrtnih žrtev in ogromno število ranjenih. Ta položaj morajo delavci sprejeti pod grožnjo odpusta, ki je v sedanje, položaju brezposelnosti ponovno močno orožje proti njim.

V peticiji, za katero bo KPI v vsej deželi pobirala podpise, se najprej zahteva, da se okrapijo strukture KZE za preventivo nesreč na delovnih mestih. Nadalje zahtevamo, da se na upoštevanje varnostnih predpisov vežejo podpore javnih uprav podjetjem, da se sestavi seznam posebno nevarnih del in na njegovi osnovi ta delovna mesta posebej nadzoruje; z ustanovitvijo deželne službe za zaščito zdravja na delovnem mestu bi lahko nadalje širše informirali javnost o zakonih in dogovorih, ki urejajo to področje. Kot zadnja točka predlaga peticija, da bi se preverilo možnost uporabe univerzitetnih inštitutov in drugih znanstvenih ustanov za pomoč podjetjem, ki morajo preusmeriti svojo dejavnost in posodobiti proizvodna sredstva.

Peticijo je mogoče podpisati na sedežih sekcij in federacij KPI v vsej Furlaniji-Juljski krajini.

DAROVI IN PRISPEVKI

Ob poravnavi naročnine sta v sklad Dela prispevala tovariša Žerjav Frančko iz Križa 4.000 lir in Rado Mennucci 9.000 lir.

V spomin na tovarišico Lauro Weiss darujeta Ivanka in Stanka Hrovatin 50.000 lir za Delo.

V počastitev spomina moža in očeta Rudija Wilhelma darujejo Marija, Vladimír in Livia 50.000 lir v sklad Dela.

Ob 60. obletnici poroke darujeta Miroslav in Tončka Sosič 50.000 lir za sekcijo KPI na Opčinah. Ob tej priliki naj prejmeta čestitke s strani sekcije in uredništva Dela.

Globalne ideološke in politične dimenzije vzhodne «perestrojke»

Zelo zapletene dužbene in gospodarske okoliščine, v katerih poteka danes proces družbene obnove v Sovjetski zvezi, so najbrž najpoglavitejši vzrok, da se srečujemo v tem trenutku z zelo deljenimi pogledi na sovjetsko «perestrojko». Na eni strani prevladujejo skrajno optimistične ocene, v katerih se neno avtorji zadovoljujejo že z najbolj preprostimi reformnimi napovedmi Mihaila Gorbačova (čeprav je pot od besed k dejanjem ravno v Sovjetski zvezi zelo dolga). Na drugi strani pa je tudi cela vrsta pesimističnih duhov, ki sploh ne verjamejo v možnost, da bi se lahko

Z objavo članka, ki ga je Danilo Slivnik napisal za razpravo o Globalnih ideoloških in političnih dimenzijah vzhodne «perestrojke», ki je bila v ljubljanskem Cankarjevem domu dne 1. julija letos, želimo začeti tudi na naših straneh javno razmišljanje o tem družbenem (upajmo) prevratu v Sovjetski zvezi. Želja uredništva je, da bi se še kdo oglašil k tej razpravi, ki bo nedovmno zanimala tudi naše bralce. Slivnikov tekst je napisan brez dlak na jeziku in je sila pripraven za razbiti led na tem polju. Seveda strinjanje ali ne strinjanje s stališči avtorja je stvar posameznika.

Sovjetska zveza kdajkoli spremenila iz totalitarne v demokratično družbo.

Sovjetska družbena obnova lahko kajpada prinese mnoge spremembe v gospodarsko in politično delovanje dežele, toda v najširšem ideološkem (ali pa že, toda v najširšem ideološkem) pogledu se moramo žal pridružiti tistim, ki pesimistično gledajo na današnje in prihodnje dogajanje v Sovjetski zvezi. Gre namreč zato, da je revolucionarni proces v «prvi deželi socializma» že zdavnaj doživel tako globok prelom, da današnje sovjetsko vodstvo ne glede na politične simpatije, ki jih je deležno v svetu (svetovna politika pa marsikdaj temelji zgolj na političnih vtisih), s svojo «perestrojko» ne more več poseči po avantgardni vlogi v planetarni družbeni preobrazbi. Z drugimi besedami, velike gospodarske težave in nerešljiva politična protislovja, s katerimi se danes spopada Sovjetska zveza (ki pa jih novo sovjetsko vodstvo za premembo od prejšnjih vodstev vsaj odkrito priznava), so namreč dejansko neizpodbiten dokaz, da je Sovjetska zveza svojo zgo-

Danilo Slivnik

dovinsko priložnost v svetovni družbeni preobrazbi že zdavnaj zaigrala in da je to, kar sedaj počnejo v Kremlju, zgolj poizkus, da bi preživel režim, ki mu je bilo v zadnjih treh, štirih desetletjih, kaj malo mar za «višije», «splošno človeške» interese.

Zagovorniki socializma «za vsako ceno» lahko kajpada še danes najdejo cel kup izgovorov za sovjetske težave (in politične nedoslednosti), toda katerokoli Marxovo revolucionarno sintagmo vzamemo v pretres (čeprav velja v življenju najbrž predvsem zdrava človeška logika) vidimo, da je dogajanje v Sovjetski zvezi in na celotnem vzhodnoevropskem področju, kjer delujejo zakoni «realnega socializma», daleč od tega, da bi bilo zgodovinsko v razreden, smislu besede - tako kot to poskušajo prikazati nekateri. Lahko celo rečem, da se je družbeni in gospodarski razvoj (kamor sodi predvsem razvoj moderne tehnologije, ki daje odločilen pečat družbenim odnosom) preselil na «drugo stran» in da so se tiste dežele, ki bi morale po logiki vladajoče ideologije diktirati svetovni razvoj, spremenile v drugo ali pa morda celo v tretjerazredne države, ki niti srednjeročno niti dolgoročno ne morejo računati na kaj več kot na to, da bodo lovile razviti (kapitalistični) svet. Najpomembnejša naloga vseh subjektivnih sil je zaradi tega v tem trenutku ta, da se otresejo še zmeraj zelo prisotnega prepričanja, da v deželah «ralnega socializma» še ni vse zgubljeno, da je bila predvsem «muhasta usoda» tista, ki se je z njimi poigrala in da jih lahko iz krize hitro reši že kolikortoliko smela reformna poteza.

Kriza na Vzhodu je namreč totalna in univerzalna. Tako na primer ne gre samo za pošastno neučinkovit državni upravni aparat, ki mu ne pridejo do živega nobena «napotila», ali pa za neverjetno malomaren in ravnodušen odnos ljudi do dela, ki je večini zadnja skrb na svetu, ampak tudi za krizo miselnega sistema, ki je pod brutalnim pritiskom birokratske logike v dolgih desetletjih povsem otopel. Bilo bi sicer precej pretirano, če bi dejali, da so deformacije «realnega socializma» podrele tudi na genetsko področje, vendar pa je dejstvo, da sovjetska družba kot celota ne odgovarja več v bistvu na noben izziv in da reagira približno enako tako takrat, ko se ji obeta življenje «poostrenega režima», ali ko so na obzorju «demokratske spremembe». Prav Mihail

Gorbačov je tisti, ki lahko to najbolje potrdi, saj do sedaj njegovi predlogi za «perestrojko» dejansko nikogar v deželi niso posebej navdušili, mnogi pa so se ji, tudi naravnost, uprli. Največji absurd je najbrž v tem, da so se zelo ravnodušno odzvale ravno široke ljudske množice, ki bi z družbeno obnovo v določenem času (ob predpostavki, da bi se zadeve resnično popravile) največ pridobile. Nič novega pa seveda ni, da ga niso do sedaj izdatno podprli niti tisti v upravnih strukturah, ki se sicer strinjajo z generalnim sekretarjem, da je treba v deželi nekaj spremeniti, kajti kot mnogokrat do sedaj, so tudi oni doživeli «perestrojko» kot enega od mnogih partijskih ukazov, ki jih je treba ubogati. Že v naslednjem hipu pa vzlic svoji načelni pripravljenosti na novosti, niso vedeli, kje naj se stvari lotijo, da se ideja o reformi ne bi kje slučajno križala z absolutno logiko partijske lojalnosti, pri kateri se v vsakdanjem političnem življenju «vse začneja in vse končuje». Toda, kot kažejo nekateri znaki, v tem trenutku nihče v Sovjetski zvezi ne ve, kaj vse naj bi vsebovala «perestrojka» in kje naj bi se začela uresničevati.

Stvari niso nič boljše niti v ostalih koncih Vzhodne Evrope, kjer prav tako nenadoma vsi pristajajo na gospodarski reformo (celo Čehi, ki so skoraj dve desetletji gradili svojo politiko izključno na protireformaciji) in kjer imajo nekatere dežele veliko boljše gospodarsko in politično izhodišče za družbeno obnovo. Kako klavrnini so v resnici reformni programi (če jih pogledamo od blizu), kažejo najrazličnejši predlogi o spoštovanju ekonomskih zakonitosti, samofinanciranju podjetij, materialni stimulaciji, bankrotu neuspešnih podjetij itd.

Vsi ti predlogi so namreč svojevrsten kompromis s kapitalističnim načinom razmišljanja in na konceptualni (da ne rečemo na teoretični) ravni ne prinašajo v življenje ničesar bistveno novega. Lahko celo rečemo, da so nekakšna reciklaža nekaterih temeljnih kapitalističnih «prijemov», pri čemer pa zaradi številnih ideoloških predsodkov v deželah «realnega socializma» nimajo niti v «omehčani» obliki možnosti za velik uspeh, kajti vodstva v strahu pred zaostrovanje, socialnih problemov nenehno popuščajo tudi svojim najpomembnejšim reformnim sklepom (in ukrepom). V takšnih okoliščinah ni kajpada nič presenetljivega, če je danes pravzaprav vse manj pravih reformnih možnosti in če je napovedana obnova v deželah «ralnega socializma» izključno

posledica brezizhodnega položaja, v katerem so tamkajšnje družbe.

Za nas, Jugoslovane, ki smo o samofinanciranju podjetij, materialni stimulaciji in ekonomskih zakonitostih začeli govoriti že pred približno 30 leti, je zaradi tega zelo pomembno, da v tem trenutku strogo ločimo, kaj pomeni «perestrojka» z vidika ti. socializma kot svetovnega procesa in z vidika pragmatško urejene mednarodne skupnosti, v kateri delujejo veliki družbeni sistemi na temelju gospodarske, tehnološke, politične in kulturne moči in v kateri so blokova nasprotja najpomembnejša gonilna sila družbenih procesov. Kakorkoli že gledamo na svet, moramo namreč ugotoviti, da tudi današnja «perestrojka» dežel «realnega socializma» (s tem

pa tudi vseh tistih partij, ki so gradile svojo politiko na naslonitvi na te dežele), ne rešuje iz globalne defenzive, v katero so na nek način zašle v trenutku, ko so pristale na (resda največkrat grobo vsiljeno) tezo, da je moč urejati družbene zadeve po državni poti in da so ljudje v bistvu le za to, da uresničujejo «genialne sklepe genialnih vodstev».

Drugo je seveda, kaj pomeni vzhodna «perestrojka» z vidika pragmatško urejene mednarodne skupnosti, v kateri ja vse zasnovano na načelu ravnovesja vojaške moči in kjer ima Sovjetska zveza že dolgo zelo natančno opredeljene politične in državne interese. Gospodarska in družbena obnova lahko namreč v tem pogledu prav gotovo prinese določene rezultate (lahko poživijo

gospodarske tokove, dinamizira družbeno življenje, lahko celo vzpodbudi ustvarjalnost sovjetske inteligence, ki je bila do sedaj povsem izven dogajanja v deželi, itd.). Toda, kot že rečeno, se s tem nič ne spreminja v globalnem političnem in ideološkem razporedu sil, ki jim očitno že dolgo ni mar za vladne in partijske sklepe, kje naj bi se svet razvijal, kje stagniral, kje pa propadal... V bistvu je prišlo vse skupaj tako daleč, da bo slejkoprej treba resno proučiti nekatere temeljne predpostavke družbenega (socialističnega) razvoja, saj je vse manj argumentov za trditve, da je izvorno socialistično misel treba le prav interpretirati, njene redukcije (sem spada kajpada tudi leninizem) pa kritično prevetrili od primera do primera.

Energija ostaja kamen spotike Prejeli smo:

Poleg ostalega, kar v pristanku socialistov za sodelovanje v vladi Gorie očitno nasprotuje njihovim stališčem, kot je recimo socialna politika, najbolj bo de v oči protislovje med načelnim zavračanjem uporabe jedrske energije, ki jo socialisti toliko naglašajo, in dejanskim sprejemanjem celo začetnih načrtov Gorie za izpeljavo del v centrali Montalto, začetek gradnje nove centrale Trino 2 ter ponovno uporabo Caorsa. Tudi dejstvo, da je Craxi podpiral prisotnost radikalcev v vladi, še bolj meša štrene.

KPI se je jasno izrekla za postopno premoščanje jedrske energije in široko udeležbo v raziskovanju o alternativnih možnostih, predvsem pa za resnično politiko programiranja ter varčevanja z energijo. V ta namen predlaga KPI štiri osnovne smernice: iskanje dejanske neodvisnosti države na tem področju; diferenciacija energetskih virov in vse manjša odvisnost od nafte; saniranje in zaščita okolja kot predpogoj za vsako odločitev; kompetitivnost sistema na mednarodni ravni. V praksi to pomeni večjo izrabo metana, okrepitev vloge hidroelektričnih virov in oglja in potrebuje na organizacijski ravni poenotenje pristojnosti v centralni ustanovi, ki mora nositi pred javnostjo odgovornost za odločitve.

Če odmislimo že omenjeno protislovje med stališči in prakso, se PSI, v osebi samega Craxija in Martellija, zavzema za prekinitev uporabe jedrske energije dokler ne bodo izvedene poglobljene analize o varnosti. Tudi oni naglašajo načrtovanje na osnovi resnih predvidevanj porabe, okrepitev raziskovanj in energetsko varčevanje.

V teku volilne kampanje se je KD sklicevala na takšno energetsko politi-

ko, ki bi zaščitila varnost človeka in okolja, zmanjšala odvisnost od drugih držav (nafta), obenem pa zagotovila energijo, ki je potrebna za nemoten razvoj po kompetitivnih cenah. Skratka volk sit in koza cela. Kako? Danes ni ustavljen le jedrski sektor proizvodnje elektrike, temveč celoten sektor gradnje central za proizvodnjo elektrike, pravijo demokristjani. Razviti je treba uporabo oglja, metana in drugih virov, toda nesmiselno je zavržeti kar smo na področju jedrske tehnologije že ustvarili. Vprašanje varnosti je treba reševati na mednarodni ravni, izboljšati kvalifikacijo zaposlenih, da se zniža možnost človeške napake, do skrajnosti poostriiti varnostne mere in na evropski ravni rešiti problem radioaktivnih odpadkov. KD se torej mnogo sklicuje na mednarodno sodelovanje, morda v upanju, da bodo drugi rešili naše probleme.

PRI je morda edina stranka, ki odločno brani uporabo jedrske energije, ko pravi, da bi bilo njeno opuščanje «beg pred industrijsko družbo» s težkimi posledicami v kompetitivnosti celotnega proizvodnega aparata. Ko bi vsi tako jasno izrazili svoja stališča!

Zadnje velja tudi za PSDI, ki je pred časom zahtevala «jedrski moratorij», torej prekinitev gradnje novih jedrskih central, za že obstoječe pa poglobljene študije o njihovi varnosti. Poleg tega je socialdemokratska stranka izvedla študijo, v kateri predlaga smernice za energetsko politiko, s katero bi, z mnogo manjšimi investicijami od predvidenih za jedrske centrale, pridobili količino energije, ki jo predvideva PEN (državni energetski načrt). Kako je pa pristala na Gorijev program?

Tatjana Čuk

Deželna tajništva sindikatov CGIL, CISL in UIL Zdravstvo iz Furlanije Julijske Krajine obveščajo, da je bila proglašena za zdravstvene delavce, ki so zaposleni pri zasebnih zdravstvenih ustanovah sindikalna mobilizacija (stato di agitazione) in da zaradi tega, bo lahko prišlo do sindikalnih akcij, ki bodo ohromile zdravstvene storitve pri prej omenjenih ustanovah.

Sindikalne organizacije še enkrat poudarjamo, da ni naša želja prizadeti občane, obenem pa ne moremo kar tako prezreti pravično zamero zaposlenih do brezbriznosti in ošabnosti delodajalcev. CGIL, CISL in UIL Zdravstvo ugotavljamo, po seji z AIOP (združenje zasebnih zdravilišč op. ur.) dne 17.7.1987, da v deželi FJK obstaja zasebni zdravstveni sektor, kjer zaseben je samo zaslužek za lastnike, in ki - tako je dejal predstavnik lastnikov - upravlja in želi upravljati samo javni denar, s tem, da si istočasno zagotovi velike dobičke.

Prav zaradi te logike ja bilo — ko je preteklo že 5 let odkar je bila podpisana zadnja delovna pogodba in 2 leti odkar je le-ta zapadla, v času ko so v teku pogajanja za novo pogodbo — delavcem zasebnega zdravstvenega sektorja negirano vsakršno vnaprejšnje plačilo na račun bodočih poviškov plače, brez da bi se sploh diskutiralo o vsoti in časovnih terminih tega vnaprejšnjega plačila. To stališče so zasebniki motivirali z zahtevo, da bodo plačali zaposlenim povišek plače samo v primeru, če le ta bo zagotovljen z javnimi sredstvi za zdravstvo, potom povečanja dogovorjenih pristojbin.

Deželna tajništva